

(recensie in Trouw, 23 juni 1999)

Puntige en krachtige monologen in 'De klank van rood mos'

CULTUUR

Pauline van der Kolk – 23 juni 1999

„Het lijkt wel een schoolreisje!" Een nieuwsgierige spanning bekruipt het publiek dat zich bij het Arnhemse kasteel Zijpendaal verzameld heeft voor de locatievoorstelling 'De klank van rood mos'. De medewerkers van muziektheatergezelschap De Plaats verdelen het publiek in zeven groepjes en plakken bij iedere bezoeker een nummer op de jas. „Om te voorkomen dat er zwart bijvoegers komen."

Als in de verte muziek begint te spelen vertrekken de groepjes één voor één achter hun gids aan het bos in. De tocht in het schemerdonker leidt langs zeven mini-openluchttheaters tussen de heuvels van park Zijpendaal/Sonsbeek. In elk theater wordt zevenmaal per avond een korte monoloog van ongeveer tien minuten gespeeld. Als het publiek tussendoor langs smalle paadjes naar een ander theater klautert, klinkt van alle kanten muziek, want ook de orkestleden zitten verspreid tussen de hoge bomen van het grillige landschap.

De Plaats bestaat uit vier professionele kunstenaars (een theatermaker, twee beeldend kunstenaars en een musicus) die sinds twee jaar muziektheater op locatie maken. Ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van park Sonsbeek schreef regisseur Albert Hoex 'De klank van rood mos'. „Het park is een snijvlak tussen natuur en cultuur. De voorstelling toont zeven manieren waarop de mens met de natuur omgaat. Het laat de worsteling zien tussen natuur en cultuur waar iedereen mee te maken heeft", aldus Hoex die eerder werkzaam was bij de theatergroepen Maccus en Fact.

Het contrast tussen natuur en cultuur keert in alle facetten van de voorstelling terug: bij de monoloog van de trotse jager mag het publiek plaatsnemen op ruwe boomstammen die zijn afgedekt met trendy hartvormige kussentjes van pluche. De jager verdedigt zijn vak ('De mens is van nature een jager') en fulmineert tegen de 'natuurfreaks' die op zeshoog wonen met een balkon vol konijnen en een cavia 'die recht heeft op een overdekte draaiglijbaan', maar in wezen van de natuur vervreemd zijn en hun gevoel voor orde en plaats zijn kwijtgeraakt. Ofwel: 'gedegenererde, weekhartige lafaards die van de natuur een knuffelparadijs hebben gemaakt.'

Hoex bewijst zich met 'De klank van rood mos' als een meesterlijke taalvirtuoos. Zijn teksten zijn puntig en krachtig. Elke voorstelling opnieuw is meeslepend. Sommige personages zijn herkenbare types, zoals de snelle handelaar in natuurproducten die met autopech in het bos is gestrand. Met een gelikte glimlach belt hij met zijn gsm een klant van het 'healingcentrum voor nieuw contact met de natuur en uzelf' om na het gesprek met een grof 'bullshit' weer tot zichzelf te komen. De zakenman voelt zich duidelijk niet op zijn gemak in het 'naar frisse lucht stinkende rotbos' en noemt natuur 'een gebrek aan beschaving'.

Ook de simpele Twentse huisvrouw Agnes is een uitgesproken type. Op samenzweerderige roddeltoon verhaalt ze over haar 'bronstige vent' die elke dag wel wil. „Henk zegt dat een man daar niks aan kan doen. In de natuur zitten de mannetjes ook elke dag achter de vrouwtjes aan, dat hoort zo..." Maar niet elke voorstelling is een cabaretachtige karikatuur. Op een bospad mag het publiek aanschuiven aan een keurig gedekte tafel waar de kok op lyrische toon zijn gasten de verrukkelijkste gerechten voor het geestesoog tovert. De kok die het kwijl haast uit de mond loopt, voert zijn gasten mee in het spel van verleiding waarbij hij het nuttigen van een maaltijd voorstelt als het bedrijven van de liefde. „De natuur is een lust, wij zijn haar minnaar."

En weer voert de ontdekkingsreis verder. Iedere keer opnieuw slaan de spelers het publiek in hoog tempo met onvoorspelbare teksten om de oren in een wel heel bijzondere, originele voorstelling.